

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата Неохим (Групата) включва дружество-майка и неговите пет дъщерни дружества.

Дружество-майка Неохим АД (Дружеството - майка) е създадено през 1951 година. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството - майка е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул."Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството - майка са вписани в регистъра на търговските дружества на 06 август 2013 г. Последните промени в органите на управление са вписани в Търговския регистър на 21 октомври 2014 г.

Дъщерни дружества Дъщерните дружества в Групата са:

- Неохим Инженеринг ЕООД - търговско дружество регистрирано в България с Решение на Хасковски окръжен съд №348/2000 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Димитровград, ул. Химкомбинатска №3;
- Неохим Кетъринг ЕООД - търговско дружество регистрирано в България с Решение на Хасковски окръжен съд №349/27.12.2000 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Димитровград, ул. Химкомбинатска №3. Временно е преустановена производствената дейност за неопределен срок, считано от 1 декември 2012 г.;
- Неохим Протект ЕООД - търговско дружество регистрирано в България с Решение на Хасковски окръжен съд №206/24.04.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Димитровград, ул. Химкомбинатска №3;
- Неохим ООД, Турция - търговско дружество регистрирано в Турция в Търговския регистър на гр.Одрин съгласно удостоверение №5507-8420/01.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление – гр.Одрин, Истасйон мах.Кумлуджа Багльгъ Кюмеевлер №20;
- Неохим Таръм ООД, Турция – търговско дружество регистрирано в Турция в Търговския регистър на гр.Одрин съгласно удостоверение №7700-10687/15.10.2012 г. и със седалище и адрес на управление – гр.Одрин, Истасйон мах.Кумлуджа Багльгъ Кюмеевлер №20. Дружеството е придобито чрез учредяване.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

Неохим АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30 септември 2014 разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.37 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан АД	- 20.30 %
• Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 7.68 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• ЗУПФ Алианс България	- 2.45 %
• УПФ Съгласие	- 2.39 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 14.01%

Дружеството-майка има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, състоящ се от 9 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Елена Симеонова Шопова	Зам.председател
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Хуберт Пухнер	Член
Арвинд Кумар Аггарвал	Член
Зърнени храни България АД	Член

Дружеството-майка се представлява и управлява заедно и поотделно от Димитър Стефанов Димитров - Главен изпълнителен директор, Васил Живков Грънчаров - Изпълнителен директор до 20.10.2014 г. и Тошо Иванов Димов - Изпълнителен директор до 20.10.2014 г.

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Към 30 септември 2014 структурата на Групата включва Неохим АД като дружество-майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	30.09.2014	31.12.2013	Дата на
	Участие	Участие	придобиване
	%	%	на контрол
Дружества в България			
Неохим Инженеринг ЕООД	100	100	27.12.2000
Неохим Кетъринг ЕООД	100	100	27.12.2000
Неохим Протект ЕООД	100	100	24.04.2002
Дружества в чужбина			
Неохим ООД	99.83	99.83	13.08.2002
Неохим Таръм ООД	99.00	99.00	15.10.2012

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Неохим АД - производство на неорганични и органични химически продукти и търговска дейност;
- Неохим Инженеринг ЕООД, гр. Димитровград - проектантска и конструкторска дейност, производство и търговия с органични и неорганични химически продукти и други;
- Неохим Кетъринг ЕООД, гр. Димитровград - покупка на стоки или други вещи с цел да ги препродаде в първоначален, преработен или обработен вид, продажба на стоки от собствено производство и други. Временно е преустановена производствената дейност за неопределен срок, считано от 1 декември 2012 г. Към датата на издаване на този отчет ръководството на Групата не е взело решение за обявяване на дружеството в ликвидация. Също така ръководството не предвижда дейността на дружеството да се възстанови или дружеството да започне друга дейност поне в рамките на следващия отчетен период;
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други;
- Неохим ООД, гр. Одрин, Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове;
- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин, Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове.

Дъщерните дружества се ръководят от управители както следва:

Управители

Неохим Инженеринг ЕООД	Велизар Илиев Чолаков
Неохим Протект ЕООД	Никола Костадинов Тутанов
Неохим Кетъринг ЕООД	Йордан Иванов Иванов
Неохим ООД, гр. Одрин – Турция	Георги Тодоров Лозев
Неохим таръм ООД, гр. Одрин – Турция	Георги Тодоров Лозев

Към 30 септември 2014 година общият брой персонал на Групата е 1,382 (31.12.2013 г.: 1,423) работници и служители.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2014 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, са настъпили промени в счетоводната политика на групата относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти: компонентите на другия всеобхватен доход, задължения към персонала при пенсиониране и разходи за персонал, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях.

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.07.2012 г. – приет от ЕК).
- МСС 19 (ревизиран-2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК).
- МСФО 13 Измерване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2009-2011 г. (м.май 2012) - подобрения в МСС 1, 16, 32, 34, МСФО 1, (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приети от ЕК).

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството на групата е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на групата поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции:

- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).
- КРМСФО 20 Разходи за откривка във фаза „Производство” на открита мина – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1.01.2013 г. – прието от ЕК).

Издадени са няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Ръководството на групата е направило проучване и е определило, че тези промени по-скоро не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата:

- МСС 27 (изменен 2011 г.) Самостоятелни финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).
- МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).
- МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви.

- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).
- МСФО 9 Финансови инструменти (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).
- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). *Този стандарт заменя в значителната му част стария МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят подобрени принципи и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол”, съдържащо три компонента, определя контролът като единствена база за консолидация и дава по-подробни правила и насоки за оценяване на наличието на отношения на контрол. Стандартът установява и основните задължителни правила по технологията на изготвянето на консолидирани финансови отчети. Ръководството все още анализира ефекта от промените, като на този етап по-скоро счита, че МСФО 10 няма да доведе до съществени промени в консолидираните отчети на Групата.*
- МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път.
- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път. *Ръководството счита, че прилагането на МСФО 12 може да доведе до разширяване на оповестяванията в консолидираня финансов отчет на Групата.*
- МСС 36 (променен) Обезценка на активи (в сила за годишни периоди от 1.01.2014г. – приет от ЕК) – относно оповестявания за възстановимата стойност на нефинансови активи).
- МСС 39 (променен) Финансови инструменти: признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно прехвърлянето на деривативи и запазването на възможността за прилагане на счетоводното отчитане на хеджирането).
- КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – не е приет от ЕК) – относно налози от страна на правителството.

- МСС 19 (ревизиран-2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – не е приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м. декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м. декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК).

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена.

Българските дружества от Групата в страната водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна отчетна валута за представяне. Задграничните дъщерни дружества организират своето счетоводство в съответствие с изискванията на турското законодателство и поддържат своите счетоводни регистри в турски лири (TRY).

Данните в консолидирания финансов отчет (КФО) са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от турски лири в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (Приложение № 2.5).

Представянето на консолидиран финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството на Групата да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение № 2.26.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка - това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансовата политика и дейност на дъщерните дружества чрез притежанието на повече от 50% от дяловете в капитала им и правата на глас.

Дружество-майка е Неохим АД, България (Приложение № 1.1).

Дъщерни дружества - дружества, в които дружество-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение № 1.2.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване на контрол. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници-трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, отчета за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие се оценява по пропорционалния дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на дъщерното дружество и съдържа сумата на дела на съдружниците-трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата/намерената стойност на всички разграничими придобити активи и поети пасиви на съответните дъщерни дружества и сумата на изменението на дела на тези лица в собствения капитал от първата консолидация до датата на отчета за финансовото състояние.

При придобиване на дъщерно дружество от Групата се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на придобиване, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество. Прехвърленото възнаграждение включва и справедливата стойност на всички активи или пасиви в резултат от договорени възнаграждения под условие. Разходите, свързани с придобиването се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

- Всички разграничими придобити активи и поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиваното дружество, се третира и признава като репутация. Ако при първоначалната оценка справедливата стойност на нетните разграничими активи надвишава прехвърленото възнаграждение (цената на придобиване) на бизнес комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата.

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход свързани с тях;

- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Признава се остатъчният дял в дъщерното дружество по справедлива стойност към датата на загуба на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби - съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти;
- Признава се всяка резултатна разлика като печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), принадлежаща на дружеството-майка.

Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране на операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия се отчитат като капиталови транзакции директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента «натрупани печалби»). Балансовата стойност на контролиращото и неконтролиращото участие се коригират с промяната на съответния дял в дъщерното дружество. Разликата между стойността на коригирания дял в неконтролиращото участие и справедливата стойност (платена или получена цена) се признава директно в собствения капитал отнасящ се до собствениците на дружеството-майка.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

За предходната 2013 г. са направени преизчисления и рекласификации по отношение на дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране, други компоненти на всеобхватния доход (последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи), натрупана печалба и е формиран компонент от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране.

Основанието за тези преизчисления и рекласификации е ревизирият МСС19. Ръководството не е приело промяната в МСС1, доколкото не е задължително, за смяна на наименованието на отчета за всеобхватния доход – новото наименование е отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

През 2013 г. Групата е приела за приложение и новия МСФО13. Съгласно неговите насоки за преминаване то е представило изискваната от стандарта информация само за текущата 2013 г.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансово състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като други доходи/(загуби) от дейността и се представят нетно, с изключение на тези, свързани със заеми, които се представят към финансовите приходи/разходи.

Функционалната валута на дружествата в Турция е турската лира.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на Неохим ООД и Неохим Таръм ООД, Турция съответно от турски лири в български лева като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към датата на отчета;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета;

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние („резерв от преизчисление на чуждестранни дейности“).

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в собствения капитал, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно“.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансово състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към други доходи/(загуби) от дейността.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по предоставени депозити и печалба от операции с финансови инструменти.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и курсови разлики от валутни заеми.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предпологаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансово състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансово състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за вредни газове се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване. Избраният от Групата подход за последваща оценка е модела на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Групата признава задължение в отчета за финансовото състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от дружествата от Групата квоти и по пазарни цени към датата на консолидирания отчет за финансово състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В стойността на инвестиционните имоти са включени и всички трайно прикрепени дълготрайни материални активи, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си.

Групата класифицира като инвестиционни имоти сгради, чието трайно предназначение е да се отдават под наем (оперативен лизинг) и да се получават от тях изключително приходи от наем.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на сградите, представени като инвестиционни имоти. Полезният живот на сградите е 50 години.

Балансовите стойности на инвестиционните имоти подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на имотите. Възстановимата стойност на инвестиционните имоти е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определяне на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като разходи за обезценка на активи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. Инвестиции на разположение и за продажба

Притежаваните от Групата инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени в отчета за финансово състояние по себестойност, тъй като техните акции не се търгуват на активен пазар, за тях няма котировки на пазарни цени на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните ценни книжа на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на консолидирания отчет за финансово състояние и при установяване на условия за обезценка,

същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията. Всички покупки и продажби на ценни книжа “на разположение и за продажба” се признават на датата на търгуването, т. е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид и стоки - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите/стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи на материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общо-производствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Групата база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “обезценка на активи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

2.14. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки, краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца и чекове.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платените лихви по получени кредити за оборотни средства са включени като плащане за оперативна дейност;
- платените лихви (отчетени и като текущ разход и капитализирани в отговарящи на условията активи) по получени инвестиционни кредити са включени като плащане за финансовата дейност;
- трайно блокираните парични средства не са третираны като парични средства и не са включени в консолидирания отчет за паричните потоци;
- плащанията свързани с изграждането на активи по стопански начин (в т.ч. към доставчици и персонала) са включени като плащания за инвестиционна дейност.

2.15. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.24).

2.16. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансово състояние (Приложение № 2.24).

2.17. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив, съгласно изискванията на МСС 23 *Разходи по заеми* е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията актив, се определя чрез коефициент на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия:

- извършват се разходите за актива;
- извършват се разходите по заеми; и
- в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по един отговарящ на условията актив включват само тези разходи, които са довели до плащания на парични средства, прехвърляния на други активи или поемане на лихвоносни задължения.

Разходите по заеми се намаляват с всякакви получени плащания или получени дарения във връзка с актива. Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.18. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансово състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи. Ако не съществува достатъчна степен на сигурност, че собствеността ще бъде придобита до края на срока на лизинговия договор, активът се амортизира през по-краткия от двата срока — срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Сделка за продажба с обратен лизинг е свързана с продажбата на актив и обратно наемане на същия актив. Когато резултатът от продажбата с обратен лизинг е финансов лизинг, всяко превишение на прихода от продажбата над балансовата стойност на актива не се признава за приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на продавача/ наемателя, а се разсрочва и амортизира за целия срок на лизинговия договор.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, и машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.19. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективния трудов договор (КТД) на дружеството-майка и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България за дружествата, извършващи своята дейност в България и на турския Кодекс на труда за дружествата в Турция.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналет е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Групата в качеството ѝ на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал в България за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2013 г.: 60:40). Наетият персонал в Турция се осигурява съгласно действащите Закон за социални осигуровки и общи здравни осигуровки и Закон за осигуровки при безработица. Вноските, определени със закон се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение 60:40 (2013 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател, се основават на българското и турското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове в България работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване. В Турция работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии, инвалидност и смърт”, фонд “Трудова злополука и професионално заболяване”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд. Дължимите от Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор на Групата в качеството ѝ на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Кодекса на труда, Групата в качеството ѝ на работодател в Турция, при настъпване на пенсионна възраст е задължена да изплаща на персонала обезщетение по една средно-месечна заплата за всяка отслужена година в дружеството. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

- а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”;
- б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това

задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.20. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството - майка. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството-майка отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството-майка е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Образуван е *резерв от ефекта от преизчисления на чуждестранни дейности*, който включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв се признава като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се включва като част от текущите печалби или загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход при освобождаване (продажба) на чуждестранната дейност.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на дружеството - майка. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента "неразпределена печалба".

Компонент от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране (план с дефинирани доходи) е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби като се признават веднага в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”.

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2014 г. е 10% (2013 г.: 10%).

Дружествата в Турция се облагат съгласно изискванията на турското законодателство при данъчна ставка 20% (2013 г.: 20%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизполваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят) на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България и Турция), в чиито юрисдикции се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Групата се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България и Турция), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2013 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени по ставки, валидни за 2014 г. - за дружествата в България при ставка 10% и за дружествата в Турция при ставка 20% (31 декември 2012 г.: съответно 10% и 20%).

2.22. Доходи/загуби на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.23. Провизии

Провизии се признават когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансово състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност за неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия (Приложение №2.26).

2.23. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружество от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението. Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: заеми (кредити) и вземания и активи на разположение и за продажба. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансово състояние.

Обичайно Групата признава в консолидирания отчет за финансово състояние финансовите активи на датата на търгуване - датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансово състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансово състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансово състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирани или ограничено котирани на борса акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Групата е придобила правото върху тези дивиденди.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансово състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва

2.25.3. Оценяване по справедлива стойност

Групата прилага МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“ за първи път през 2013 г. МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", лизинговите операции в рамките на обхвата на МСС 17 "Лизинг", както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

В съответствие с преходните разпоредби на МСФО 13, в настоящия финансов отчет, не са приложени изискванията за оповестяване към сравнителната информация, представена за периодите преди първоначалното прилагане на стандарта. Освен допълнителните оповестявания, приложението на МСФО 13 няма съществено влияние върху сумите отчетени в настоящия финансов отчет.

2.26. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Групата, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Групата), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация.

Доколкото съществена част от приходите на Групата се формират от продажбата на продукцията, чието производство е специфично, ръководството е приело един единствен сегмент за бизнес отчитане.

2.27. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата

2.27.1. Признаване и оценка на провизии

Групата признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивирани на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на Наредба № 8 от 24 септември 2004 на Министъра на околната среда и водите (МОСВ) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, и
- план за привеждане на депото в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Групата назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират (Приложение № 21).

В края на всеки отчетен период Дружеството-майка отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти Групата признава провизия. (Приложение № 21).

Ръководството прави преглед на вероятността за негативен изход на всички открити заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата. За тези от тях, за които прецени вероятността за негативен изход над 50% признава провизия за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние.

2.27.2. Признаване на данъчни активи

Ръководството на Групата е преценило, че към датата на издаване на годишния консолидиран отчет и на база на бюджетиранияте положителни резултати за следващите години, в рамките на крайния период, определен с българския Закон за корпоративно подоходно облагане (5 год.) за пренасяне на данъчни загуби, дружеството-майка ще може да генерира достатъчна облагаема печалба, за да приспадна данъчната загуба за 2012 г. в размер на 7,190 х.лв. Поради това то е взело решение да признае активи по отсрочени данъци в консолидирания финансов отчет за 2013г. на стойност 719 х. лв.

2.27.3. Обезценки на вземания

Обезценка на търговски вземания се отчита, когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, просрочие в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към други приходи за сметка на намаление на коректива. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

3. ПРИХОДИ

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Продажби в страната	101,113	121,266
Продажби извън страната	60,639	66,110
	161,752	187,376
Продажби по продукти – в страната	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат - ЕО тор	93,717	114,942
НРК - ЕО тор	4,494	3,230
Амоняк	1,485	1,162
Натриев нитрат	750	720
Амонячна вода	168	375
Азотна киселина	156	197
Амониев хидрогенкарбонат	116	111
Въглероден диоксид	96	143
Кислород	37	36
Уротропин	-	227
Други	94	123
	101,113	121,266
Продажби по продукти – извън страната	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат - ЕО тор	54,564	60,801
Амоняк	3,430	2,368
Амониев хидрогенкарбонат	1,469	1,416
Натриев нитрат	1,058	1,212
Въглероден диоксид	104	53
Амонячна вода	14	147
НРК - ЕО тор	-	113
	60,639	66,110

Балансовата стойност на активите, както и придобитите имоти, машини, съоръжения и оборудване и нематериални активи са концентрирани основно на територията на България.

4. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на стоки	133	179
Отчетна стойност на продадени стоки	(114)	(162)
<i>Печалба от продажба на стоки</i>	<u>19</u>	<u>17</u>
Приходи от продажба на материали	308	312
Отчетна стойност на продадени материали	(231)	(215)
<i>Печалба от продажба на материали</i>	<u>77</u>	<u>97</u>
Приходи от продажба на ДМА	30	12
Балансова стойност на продадени ДМА	(14)	(8)
<i>Печалба от продажба на ДМА</i>	<u>16</u>	<u>4</u>
Приходи от продажба на услуги	1,100	1,108
Приходи от дивиденди	560	-
Приходи от ликвидация на ДМА	117	168
Възстановена обезценка	57	15
(Загуба)/печалба от курсови разлики	35	(3,122)
Глоби и неустойки	22	43
Финансиране по оперативни програми	18	98
Излишъци на активи	13	362
Други	84	119
	<u>2,118</u>	<u>(1,091)</u>

Печалбата от продажба на материали включва:

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Масло отработено	28	52
Метален скрап	23	17
Други	26	28
	<u>77</u>	<u>97</u>

Приходите от продажба на услуги включват:

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Маневрени услуги	594	642
Приходи от наеми	169	170
Транспортни услуги	65	72
Други	272	224
	<u>1,100</u>	<u>1,108</u>

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	130,173	136,485
Горива и енергия	8,646	8,734
Резервни части	1,118	751
Спомагателни материали	212	1,487
Други материали	1,160	560
	<u>141,309</u>	<u>148,017</u>

ГРУПА НЕОХИМ

Основните суровини и материали включват:

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Природен газ	119,434	126,292
Амбалаж	3,064	2,971
Моноамониев фосфат	2,465	1,812
Омаслител за амониев нитрат	883	876
Сода калцинирана	740	800
Катализатори	730	405
Магнезит	723	879
Калиев хлорид	409	147
Платина	394	527
Калциев карбонат	270	103
Метилдиетаноламин	213	219
Натриева основа	195	349
Сярна киселина	115	109
Цинков сулфат	46	9
Вар негасена	46	48
Други	446	939
	130,173	136,485

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Разходи за транспорт	4,302	3,803
Морско навло	1,802	1,873
Данъци и такси	806	971
Ремонт на ДМА	805	1,985
Застраховки	610	593
Консултантски услуги	339	635
Хамалие и пристанищни разходи	259	302
Абонаментно обслужване и технически контрол	246	249
Наем на активи	165	167
Почистване и озеленяване	150	179
Граждански договори	129	75
Банкови такси	119	152
Комисионни по продажби	82	-
Разходи за комуникация	79	83
Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	47	50
Пакетиране	38	129
Поддръжка на жп съоръжения	-	91
Други услуги	364	357
	10,342	11,694

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

<i>Разходите за персонала</i> включват:	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Разходи за възнаграждения	14,721	16,072
Социални осигуровки	3,079	3,306
Предоставена храна на персонала и придобивки	821	697
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	299	30
	18,920	20,105

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>Другите разходи за дейността</i> включват:	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Възстановени суми свързани с провизии	(263)	(331)
Разходи за глоби и неустойки към доставчици	363	168
Санкции за замърсяване на околната среда	163	56
Брак на материали и продукция	74	15
Разходи за командировки	66	74
Балансова стойност на отписани ДМА	3	44
Въглеродни емисии	-	306
Други	242	250
	648	582

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ/(ПРИХОДИ), НЕТНО

	30.09.2014	30.09.2013
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви	(1,771)	(1,532)
Приходи от лихви	31	15
	(1,740)	(1,517)

10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване и аванси за ДМА		Общо	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN
<i>Отчетна стойност</i>												
Салдо на 1 януари	28,175	29,510	143,793	132,879	8,551	6,852	1,316	1,432	8,987	8,697	190,822	179,370
Придобити	2	74	7	50	56	166	1	81	4,328	13,489	4,394	13,860
Отписани	-	(96)	(123)	(571)	(298)	(41)	(9)	(223)	-	-	(430)	(931)
Трансфер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер от разходи за придобиване	-	34	2,003	11,523	-	1,586	6	56	(2,009)	(13,199)	-	-
Ефект от курсови разлики	109	(1,347)	7	(88)	1	(12)	1	(30)	-	-	118	(1,477)
Салдо на 30 септември	28,286	28,175	145,687	143,793	8,310	8,551	1,315	1,316	11,306	8,987	194,904	190,822
<i>Натрупана амортизация</i>												
Салдо на 1 януари	6,870	6,317	61,556	52,627	5,412	4,992	921	1,006	19	19	74,778	64,961
Начислена амортизация за годината	507	684	6,904	9,221	560	469	82	129	-	-	8,053	10,503
Начислена обезценка	-	11	(2)	55	-	-	-	-	-	-	(2)	66
Отписана обезценка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписана амортизация	-	(84)	(120)	(331)	(287)	(36)	(7)	(198)	-	-	(414)	(649)
Ефект от курсови разлики	5	(58)	2	(16)	-	(13)	1	(16)	-	-	8	(103)
Салдо на 30 септември	7,382	6,870	68,340	61,556	5,685	5,412	997	921	19	19	82,423	74,778
<i>Балансова стойност на 30 септември</i>	20,904	21,305	77,347	82,237	2,625	3,139	318	395	11,287	8,968	112,481	116,044
<i>Балансова стойност на 1 януари</i>	21,305	23,193	82,237	80,252	3,139	1,860	395	426	8,968	8,678	116,044	114,409

Към 30 септември 2014 дълготрайните материални активи на Групата включват земи на стойност 7,205 х. лв. (31 декември 2013 г.: 7,136 х. лв.) и сгради с балансова стойност 13,699 х. лв. (31 декември 2013 г.: 14,169 х. лв.).

Към 30 септември 2014 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 11,056 х. лв. (31 декември 2013 г.: 10,369 х. лв.).

ГРУПА НЕОХИМ

Към 30 септември 2014 има учредена договорна ипотека на недвижим имот с балансова стойност 6,767 х. лв. (31 декември 2013 г.: 7,195 х. лв.).

Към 30 септември 2014 има учреден залог като обезпечение по ползван банков инвестиционен кредит на машини и съоръжения с балансова стойност 3,848 х. лв. (31 декември 2013 г.: 3,907 х. лв.).

Върху имоти на Групата с балансова стойност 3,566 х.лв. (5,247 х.т.л.) в Одрин, Турция има възбрана във връзка със съдебните дела срещу дъщерното дружество Неохим ООД, Турция (Приложение № 29).

Към 30 септември 2014 разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 76 х. лв. (основно за изработката на нагнетател за нитрозни газове тип 1150-42-1 на дружеството-майка (31 декември 2013 г.: 2,770 х.лв.) и открити проекти за 11,211 х.лв. (31 декември 2013 г.: 6,198 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Модернизация и възст. ремонт на КМА-2 II-ри етап	5,308	-
Уредба ГПП 2-1X20/25MV	2,208	2,208
Амонячно-хладилна инсталация към I-ва секция на X-33	719	719
Информационна система SAP- оборудване	472	472
Офис-идентификационен №21052.1016.59.43.9	450	310
Офис-идентификационен №21052.1016.59.43.8	439	303
Гараж-идентификационен №21052.1016.59.43.11	301	208
Гараж-идентификационен №21052.1016.59.43.11	268	184
АМ-76 2-ри пластинчат топлообменник поз.2302	259	-
Машини и оборудване на склад	133	-
Апарат за въздушно охлаждане поз.903Б	90	-
Ремонт на хладилник поз.143	88	-
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-6	75	75
Контактен агрегат №7	75	-
Магазин-идентификационен №21052.1016.59.43.1	71	49
Химическа канализация на територията на Неохим АД	66	66
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-8	60	60
Реконструкция на помпи поз.314 и поз.315	49	-
Водопровод от ПЕПВ от яз.Черногорово	29	29
С-ма за непрекъснат авт.мониторинг на емисии от прах от АН	-	1,214
Охладителна кула ВОЦ 10	-	108
Други обекти	51	193
	11,211	6,198

Към 30 септември 2014 няма капитализирани разходи за лихви и такси свързани с активи отговарящи на условията за капитализация (31 декември 2013 г.: 184 х.лв.).

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Софтуери</i>	<i>Въглеродни емисии</i>	<i>Общо</i>
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2013	790	-	790
Придобити	47	382	429
Ефект от курсови разлики	(4)	-	(4)
Отписани	-	(306)	(306)
31 декември 2013	833	76	909
Придобити	17	63	80
Ефект от курсови разлики	-	-	-
Отписани	-	-	-
30 септември 2014	850	139	989
Натрупана амортизация			
Към 1 януари 2013	576	-	576
Начислена амортизация за годината	29	-	29
Ефект от курсови разлики	(1)	-	(1)
Отписана амортизация	-	-	-
31 декември 2013	604	-	604
Начислена амортизация за годината	25	-	25
Ефект от курсови разлики	1	-	1
Отписана амортизация	-	-	-
30 септември 2014	630	-	630
Балансова стойност на 30 септември 2014	220	139	359
Балансова стойност на 1 януари 2014	229	76	305

Към 30 септември 2014 Дружеството- майка е закупило 5 х.тона емисии на стойност 63 х.лв. (31 декември 2013 г.: 7 х.тона емисии на стойност 76 х.лв.).

12. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>Сграда</i>	
	<i>2014</i>	<i>2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	360	448
Ефект от курсови разлики	7	(88)
Салдо на 30 септември	367	360
Натрупана амортизация		
Салдо на 1 януари	56	61
Начислена амортизация за годината	6	8
Ефект от курсови разлики	-	(13)
Салдо на 30 септември	62	56
Балансова стойност на 30 септември	305	304
Балансова стойност на 1 януари	304	387

Ръководството на Групата счита, че текущата употреба на актива е най-ефективното и най-добро използване на актива и е възложило на лицензирани професионални оценители да направят изчисление на справедливата стойност на инвестиционния имот към 31.12.2013 г. Оценителите са използвали пазарен метод и Ниво 2 (използват се входящи данни, които са различни от директно котираны цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение) при оценката по справедливата стойност на инвестиционния имот. Данните от изчисленията са по пазарен метод (ниво 2) – използва средна цена на кв.м за сделка за подобни имоти по локация и квадратура – 2,990 щ.д./кв.м. за етаж 7 и 2,650 щ.д./кв.м. за етаж 8. При така заложените стойности на квадратен метър справедливата стойност на имота в гр. Истанбул е 1,666 х.лв. (2,451 х.т.л.). Имотът е запориран във връзка със съдебните дела срещу дъщерното дружество Неохим ООД, Турция (Приложение № 29).

13. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Материали	23,056	22,432
Незавършено производство	6,727	4,319
Готова продукция	6,165	3,636
Стоки	10	12
	35,958	30,399

Материалите включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Благородни метали	8,474	7,938
Резервни части и лагери	5,074	4,986
Основни материали	4,121	3,508
Спомагателни материали	3,878	3,786
Амбалажни материали	1,074	1,050
Автомобилни гуми	60	62
Катализатори	30	752
Други материали	345	350
	23,056	22,432

Основни материали

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Метилдиетаноламин	1,157	282
Магнезит	532	920
Химикали, катализатори	515	262
Моноамониев фосфат	406	385
Амониев сулфат	299	-
Калиев хлорид	232	642
Омаслител за амониев нитрат	168	202
Сода калцинирана	132	219
Строителни материали	69	48
Калиев сулфат	47	88
МЕА разтвор	28	37

ГРУПА НЕОХИМ

Вар негасена	27	41
Натриева основа	18	47
Калциев карбонат	9	69
Други	482	266
	4,121	3,508

<i>Готовата продукция</i> се състои от:	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Амониев нитрат – ЕО тор	5,974	3,432
Натриев нитрат – технически	34	40
Амонячна вода	16	19
Амониев хидрогенкарбонат	2	55
Други	139	90
	6,165	3,636

<i>Незавършеното производство</i> се състои от:	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Амоняк	5,307	3,760
Азотна киселина	283	234
Амониев нитрат-плав	84	120
Желязо-молибденов катализатор	56	56
Други	997	149
	6,727	4,319

Към 30 септември 2014 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 8,474 х. лв. (31 декември 2013 г.: 7,938 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 3,978 х. лв. (31 декември 2013 г.: 1,565 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 5,307 х. лв. (31 декември 2013 г.: 3,760 х. лв.).

14. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	1,147	4,398
Обезценка на вземания от клиенти в чужбина	(556)	(556)
Вземания по продажби от клиенти в страната	207	1,141
Обезценка на вземания от клиенти в страната	(40)	(46)
	758	4,937
Предоставени аванси за доставка в чужбина	256	101
Предоставени аванси за доставка в страната	69	1,049
	1,083	6,087

Групата е определила обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 365 дни. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Приетата от Групата политика за определяне на обичаен кредитен период е свързана със сезонния характер на произвежданата и продавана продукция (торове, предназначени за селското стопанство).

15. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Вземания по продажби в лева	29	15
	29	15

16. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Депозити и гаранции	803	1,142
ДДС за възстановяване	746	2,481
Вземания от служители	351	225
Предплатени разходи	258	451
Надвнесен корпоративен данък	36	10
Вземания по оперативни програми	-	35
Съдебни и присъдени вземания	12	12
Обезценка на съдебни вземания	(2)	(2)
Други	58	66
	2,262	4,420

Депозитите и гаранциите са основно във връзка със съдебни дела в Турция (Приложение № 29).
Вземанията от служители представляват предоставени служебни аванси.

ДДС за възстановяване включва:

- ДДС за възстановяване на дружеството-майка – няма (31.12.2013 г.: 1,516 х. лв.).
- ДДС за възстановяване на дъщерно дружество Неохим ООД, Турция – 492 х. лв. (31.12.2013 г.: 965 х. лв.). Същият ще се приспада от ДДС по продажби на дружеството.
- ДДС за възстановяване на дъщерно дружество Неохим Таръм ООД, Турция – 249 х. лв. (31.12.2013 г.: няма). Същият ще се приспада от ДДС по продажби на дружеството.

Предплатените разходи се състоят от:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Застраховки	236	423
Абонаменти	10	17
Други	12	11
	258	451

Предплатените разходи се признават като текущи на равни части през следващия отчетен период.

17. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Разплащателни сметки	22,569	1,059
Парични средства в каса	132	103
Парични средства и парични еквиваленти, посочени в отчета за паричните потоци	22,701	1,162
Блокирани парични средства по банкови гаранции (Приложение № 29)	274	525
	22,975	1,687

Групата има блокирани парични средства по съдебно дело срещу дъщерното дружество в Турция в размер на 274 х.лв. (31.12.2013 г.: 525 х. лв.) (Приложение № 29).

18. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 30 септември 2014 г. регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х.лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х.лв. (31.12.2013 г.: 68,394 бр. – 3,575 х.лв.).

Законовите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството-майка.

Резервите от преизчисление на чуждестранни дейности включват ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата.

Компонент от преизчисление на задължението към персонала при пенсиониране е формиран ретроспективно във връзка с промяната на МСС 19, в сила от 1.01.2013 година, което е наложило промяна на счетоводната политика на групата.

19. БАНКОВИ ЗАЕМИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	24,797	17,049
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(39)	(2)
	24,758	17,047
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	1,449	4,197
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(26)	(13)
	1,423	4,184
	26,181	21,231

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>30.09.2014</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>сума</i>		
1	12,445	14,527	16,344 х. лв	20.04.2019	1 М SOFIBOR плюс 5 пункта годишно
2	5,987	-	6,000 х. лв	20.04.2017	3 М SOFIBOR плюс 4 пункта годишно
3	3,934	4,884	5,000 х. лв	20.10.2017	1 М SOFIBOR плюс 5 пункта годишно
4	3,509	1,369	4,100 х. лв	20.12.2018	1 М SOFIBOR плюс 3,9 пункта годишно
5	306	451	376 х. евро	20.04.2016	3 М EURIBOR плюс 5 пункта годишно
	26,181	21,231			

Средствата са отпуснати с цел обновяване и реконструкция на производствените инсталации за амоняк, азотна киселина и проекти, свързани с енергийната ефективност в Дружеството-майка.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 23) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството-майка:

- недвижими имоти с балансова стойност 6,767 х. лв. (31 декември 2013 г.: 7,195 х. лв.) (Приложение № 10);
- оборудване с балансова стойност 3,848 х. лв. (31.12.2013 г.: 3,907 х. лв.) (Приложение № 10).
- благородни метали с балансова стойност 8,474 х. лв. (31.12.2013 г.: 7,938 х. лв.) (Приложение № 13 и 23).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 3,978 х. лв. (31.12.2013 г.: 1,565 х. лв.) (Приложение № 13 и 23).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 5,307 х. лв. (31.12.2013 г.: 3,760 х. лв.) (Приложение № 13 и 23).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 33,800 х. евро (31.12.2013 г.: 33,800 х. лв.) (Приложение № 23).

20. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

	<i>30.09.2014</i>	<i>31.12.2013</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Булгаргаз ЕАД	1,303	1,303
Задължения по финансов лизинг	210	174
	1,513	1,477

Задължения към Булгаргаз ЕАД

На 16 февруари 2012 е подписано споразумение с Булгаргаз ЕАД, съгласно което е постигната договореност за разсрочване на дълга, както следва:

- краен срок за погасяване – 31 декември 2015 г.;
- договорено е плащане на лихва за разсрочените вноски в размер на ОЛП плюс надбавка 4.5 пункта годишна лихва.

При неплащане на някоя от дължимите вноски по погасителния график в определения за нея срок лихвата е в размер на ОЛП плюс 10 пункта върху съответната сума до датата на окончателното ѝ плащане. Общата сума на задължението е в размер на 1,653 х. лв. (31 декември 2013 г.: 2,403 х. лв.)

Към 30 септември 2014 задължението е представено в отчета за финансовото състояние както следва:

- 1,303 х. лв. – дългосрочно задължение, разпределено в месечни вноски съгласно погасителен план от 1 януари 2015 до 31 декември 2015 г. (31 декември 2013 г.: 1,303 х. лв.).
- 350 х. лв. – дължими до 31 декември 2014 г. (сумата е представена като краткосрочно задължение към доставчици (31 декември 2013 г.: 1,100 х. лв.) (Приложение № 25).

При забава на плащането на някои от вноските по погасителен план с повече от 5 дни от страна на Дружеството-майка, Булгаргаз ЕАД може да спре подаването на природен газ, а при забава на плащането на някои от вноските по погасителен план с повече от 30 дни, стойността на остатъка от разроченото задължение става изискуема незабавно.

Булгаргаз ЕАД е единственият за територията на Република България Обществен доставчик на природен газ, като доставената суровина към 30 септември 2014 година представлява 85% от общата сума на разходите за суровини и материали на Дружеството-майка (30 септември 2013 г.:86%).

Задължения по финансов лизинг

Включените в отчета за финансовото състояние към 30 септември 2014 задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата лихва и са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
<i>Срок</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До една година	18	79
Над една година	210	174
	<u>228</u>	<u>253</u>

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
<i>Срок</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До една година	22	92
Над една година	232	193
	<u>254</u>	<u>285</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(26)	(32)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	<u>228</u>	<u>253</u>

Като дългосрочни задължения по финансов лизинг са представени дължимите след 31 декември 2014 плащания по договори за финансов лизинг за придобиване на леки автомобили. Съответно, дължимите в рамките на следващите 3 месеца лизингови вноски са представени в други текущи задължения в отчета за финансово състояние като краткосрочна част на задължения по финансов лизинг (Приложение № 28).

21. ПРОВИЗИИ

Към 30 септември начислените провизии са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 28)	303	640
Над 1 година (дългосрочна част)	41	41
	344	681

Провизиите включват:

- Начислени суми за закриване и за рекултивация на терени на депа за производствени отпадъци, ползвани от Дружеството - майка в предходни периоди. Крайният срок за изпълнение на основните мероприятията по рекултивацията е 2014 г. с продължаващ мониторинг до 2040 г. Общата стойност на провизията, определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението е 403 х. лв. (31 декември 2013 г.: 403 х. лв), а амортизируемата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 344 х. лв. (31 декември 2013 г.: 344 х. лв.), в т.ч. дългосрочна част - 41 х. лв. (31 декември 2013 г.: 41 х. лв.). Амортизируемата стойност е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 5,648%. Дължимите до една година плащания в размер на 303 х. лв. (31 декември 2013 г.: 303 х. лв.) са представени в отчета за финансовото състояние като други текущи задължения (Приложение № 28);
- Към 30 септември 2014 Дружеството - майка няма призната провизия за въглеродни емисии (31 декември 2013 г. – 42 х. лв.). През 2014 година са закупени 5 х.тона емисии на стойност 63 х.лв., които ще се използват за покриване задължението на Дружеството-майка към държавата;
- Към 30 септември 2014 Дружеството - майка няма призната провизия за санкция за замърсяване на околната среда в резултат на производствената дейност (31 декември 2013г. – 80 х. лв.) (Приложение № 28). Дружеството е изплатило наложената санкция;
- Към 30 септември 2014 Дружеството - майка няма призната провизия за бъдещи задължения към ТД ГДО при НАП София във връзка с данъчна ревизия (31 декември 2013г. – 215 х. лв.) (Приложение № 27). Ревизията е приключена и сумата е изплатена.

22. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Дружеството-майка е получило финансиране за обекти, свързани с енергийната му ефективност на стойност 476 х. лв. (31 декември 2013 г. – 476 х. лв.). Признат е приход от финансиране до 30 септември 2014 - 159 х. лв. Финансиране, което ще бъде признато като приход през следващи отчетни периоди е на стойност 317 х. лв.

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 28)	19	37
Над 1 година (дългосрочна част)	298	298
	317	335

Краткосрочната част от финансирането ще бъде призната като текущ приход през следващите 3 месеца от датата на консолидирания финансов отчет и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 28).

23. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми	5,161	14,940
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(77)	(9)
	5,084	14,931

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>30.09.2014</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>сума</i>		
1	-	14,781	24,000 х. лв	20.04.2015	1 М SOFIBOR плюс 4 пункта годишно
2	4,923	-	5,000 х. лв	28.02.2015	1 М SOFIBOR плюс 4 пункта годишно
2	161	150	250 х. лв	17.10.2015	1 М SOFIBOR плюс 4,2 пункта годишно
	5,084	14,931			

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 19.

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Получени аванси за продажби на продукцията	37,956	23,036
Задължения за доставени материали, горива и услуги	80	726
Депозити	18	18
	38,054	23,780

25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Клиенти по аванси в лева	18,464	40
Доставчици от страната	2,458	2,796
Доставчици от чужбина	1,853	445
Краткосрочна част от задължения към Булгаргаз ЕАД	350	1,100
Клиенти по аванси във валута	89	962
	23,214	5,343

Краткосрочната част от задълженията към Булгаргаз ЕАД включва дължимите в рамките на следващите 3 месеца вноски по разсрочен дълг, съгласно споразумение от 16 февруари 2012 (Приложение № 20). Съгласно условията за доставка на природен газ Дружеството-майка следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 10 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

Към 30 септември текущите задължения на Дружеството-майка към Булгаргаз ЕАД са 329 х.лв. (31 декември 2013 г.: няма).

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	1,190	978
<i>текущи задължения за месец септември</i>	<i>1,080</i>	<i>868</i>
<i>начисления за непозвани компенсирани отпуски</i>	<i>110</i>	<i>110</i>
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	555	548
<i>текущи задължения за месец септември</i>	<i>533</i>	<i>526</i>
<i>начисления за непозвани компенсирани отпуски</i>	<i>22</i>	<i>22</i>
	<u>1,745</u>	<u>1,526</u>

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
ДДС	1,668	41
Задължения по ЗДДФЛ	278	282
Данъци върху разходите	37	57
Данък върху печалбата	-	5
	<u>1,983</u>	<u>385</u>

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството - майка са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък - до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО - до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО - до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009.

28. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Провизии (Приложение № 21)	303	640
Получени депозити от клиенти	190	176
Удръжки от работните заплати	174	180
Задължения за такса водоползване	337	546
Получени гаранции	79	142
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	18	79
Задължение за дивидент	34	37
Правителствено финансиране за дълготрайни активи	19	37
Други задължения	151	93
	<u>1,305</u>	<u>1,930</u>

Получените депозити от клиенти са основно за амбалаж..

29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела и блокирани суми за банкови гаранции

През предходни отчетни периоди е била предявена съдебна претенция от РДжТ Варлък Йонетим АД - дружество за управление на активи към дъщерното дружество Неохим ООД, Турция за налагане на запор и анулиране на разпоредителни действия (за покупко-продажба на недвижим имот) от ЕСС ООД, Одрин. ЕСС ООД е придобило същия имот от Егтар ООД. Претенцията е във връзка с получен и неиздължен от дружеството Егтар ООД, Турция (контрагент на дъщерното дружество Неохим ООД, Турция) заем в размер на 1,906 х.т.л. (1,295 х.лв.).

Към 30.09.2014 г. Неохим ООД, Турция води две дела за обща стойност 2,250 х.т.л. (1,502 х.лв.). Делата са били заведени през 2011 г. за спиране на изпълнителни дела за комисионни по продажби на амониев нитрат, по дела заведени от Е-ПЕТ Одрин, Турция в размер на 1,500 х. т.л.(1,001 х. лв.) и лихви за 750 х. т.л. (501 х. лв.). Във връзка с делата към 30.09.2014 г. са платени гаранции в размер на 1,151 х. т.л. (768 х.лв) (към 31.12.2013 г.: 1,688 х.т.л. (1,125 х. лв.)) (Приложение № 20).

Развитието на делата е следното:

- По дело на стойност 750 х.т.л. (501 х.лв.) съдът установява, че дружеството няма задължения. Присъдена е сумата от 973 х.т.л. (650 х.лв.), която е била платена на изпълнителната агенция от Неохим ООД, Турция да се възстанови на дружеството, както и допълнително обезщетение в размер на 40% над основния иск, а също така е и наложена възбрана върху частта от 961 х.т.л. (642 х.лв.) по другото съдебно дело за 1,500 х.т.л. (1,001 х.лв.). Съдебното решение е обжалвано от отсрещната страна.

- По дело на стойност 1,500 х.т.л. (1,001 х.лв.) съдът е постановил решение, с което сума в размер на 539 х.т.л. (360 х.лв.) е отсъдена в полза на дъщерното дружество, а останалата част в размер на 961 х.т.л. (642 х. лв.) - в полза на ответника и е разпоредил изплащането на присъдените суми, блокирани по сметки на съда и изпълнителна агенция. Към датата на отчета сумата от 539х.т.л. (360 х.лв.) е възстановена на дружеството.

Във връзка с горните дела, Групата има блокирани парични средства по банкови гаранции в размер на 274 х.лв. (31.12.2013 г.: 525 х. лв.), които са издадени във връзка с обезпечение на стойността на иска от Е-ПЕТ ЕООД гр.Одрин срещу дъщерното дружество – Неохим ООД, Турция.

Дъщерното дружество Неохим ООД, Турция е ответник по дела, заведени основно от клиенти за неспазени срокове по доставка на стоки, като исковете са на обща стойност 131 х. т. л. (87 х.лв.) (31.12.2013 г.: 131 х.т.л. (86 х.лв.)). Делата са висящи. Ръководството счита, че Групата няма да претърпи загуби във връзка с тези дела и затова не е начислило провизия към 30.09.2014 г.

Към 30 септември 2014 Дружеството-майка е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 667 х. лв. (31.12.2013 г.: 940 х. лв.).

30. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Групата са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Акционери:	
Екотех ООД	Основен акционер (24.37 %)
Евро Ферт АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан АД	Основен акционер (20.30 %)
Дъщерни дружества:	
Неохим Кетъринг ЕООД	100% собственост на Дружеството
Неохим Инженеринг ЕООД	100% собственост на Дружеството
Неохим Протект ЕООД	100% собственост на Дружеството
Неохим ООД – Турция	99.83 % собственост на Дружеството
Неохим Таръм ООД – Турция	99.00 % собственост на Дружеството

Други свързани дружества: Предприятия, собственост на основни акционери и предприятия, в които пряко или косвено притежават значителен дял отделни личности, упражняващи контрол върху дружествата от Групата:

Предприятия, собственост на основни акционери и предприятия, в които пряко или косвено притежават значителен дял отделни личности, упражняващи контрол върху Дружеството - майка (Други свързани дружества), са:

Бетгран АД	Шипиком ООД
Земя ООД	Шипиком трейд ООД
Агро ДТ ООД	Иноферт 2001 ООД
Консилиум ЕООД	Проучване и добив на нефт и газ АД
Лотос ООД	Химимпорт фарма АД
Ем Ди инвест ЕООД	Тексим трейдинг АД
Земя Добрич ЕООД	Слънчеви лъчи Провадия ЕАД
Рекап ООД	Асенова крепост АД
Ситра Трейд ЕООД	Зърнени храни грейн ЕООД
БКС ООД	Порт Балчик АД
Евро ферт агро ЕООД	Булхимтрейд ООД
Терахим-Димитровград ЕООД	Оргахим Трейдинг 2008 ООД
Неоплод ЕООД	Омега финанс ООД
Нео Китен ЕООД	Рабър Трейд ООД
Сдружение ФК Димитровград 1947	Химойл Трейд ООД
Ди Джи Ти Консулт АД	Химцелтекс ООД
Karimex Chemicals Ltd - Cyprus	Диализа България ООД
Karimex Chemicals international SAL Off Shore	S.C Karimex International SRL
Fertexpo international SAL off Shore	СД Финес - КИ Крайчев, Иванов
Karimex SARL	Йордан Иванов ЕООД
Diana”K” Shipping Co.SAL	Йордан Иванов – земеделски производител
Fenesta SARL-Lebanon	ВТД Агро ООД

Доставки от свързани лица	30.09.2014	30.09.2013
	BGN ‘000	BGN ‘000
Материали		
Основни акционери	390	370
Други свързани дружества	4	13
	394	383

ГРУПА НЕОХИМ**Услуги**

Основни акционери	141	162
Други свързани дружества	6	11
	147	173

Стоки

Основни акционери	96	149
-------------------	-----------	------------

ДМА

Други свързани дружества	1	-
	638	705

Продажби на свързани лица

30.09.2014   **30.09.2013**
BGN '000   **BGN '000**

Продукция

Основни акционери	78,634	118,086
Други свързани дружества	-	1
	78,634	118,087

Услуги

Основни акционери	71	84
Други свързани дружества	31	29
	102	113

Други

Основни акционери	190	122
	78,926	118,322

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Сключен е договор за заем на дружеството-майка с основния акционер Евро Ферт АД при следните условия:

Цел на кредита:	За оборотни средства
Договорена сума:	10,000 х. лв.
Падеж:	31 декември 2014
Договорен лихвен процент:	5%
Обезпечение:	Запис на заповед
Салдо към 30.09.2014	няма (31.12.2013: няма)

Към 30 септември 2014 Дружеството-майка е усвоило 20,500 х.лв. (30 септември 2013: 20,695 х. лв.) и съответно възстановило средства по заем за оборотни средства от Евро Ферт АД в размер на 20,500 х.лв. (30 септември 2013: 21,050 х.лв.) и съответно са начислени разходи за лихви в размер на 130 х.лв. (30 септември 2013: 112 х.лв.). За обезпечение на заема Дружеството-майка е издало запис на заповед в размер на 10,000 х.лв.

ГРУПА НЕОХИМ

Краткосрочните вземания от свързани лица към 30 септември са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
<i>Вземания по продажби в лева</i>		
Основни акционери	14	5
Други свързани дружества	15	10
	<u>29</u>	<u>15</u>

Задълженията към свързани лица към 30 септември са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
<i>Получени аванси за продажба на продукция</i>		
Основни акционери	<u>37,956</u>	<u>23,036</u>
<i>Задължения за доставени активи и услуги</i>		
Други свързани дружества	1	647
Основни акционери	79	79
	<u>80</u>	<u>726</u>
<i>Депозити</i>		
Други свързани дружества	<u>18</u>	<u>18</u>
	<u>38,054</u>	<u>23,780</u>

Гл. Изпълнителен Директор:

/Димитър Димитров/

Гл. счетоводител (съставител):

/Златка Илиева/

21.11.2014 г.